

KAMU HİZMETLERİNİN SÜREKLİLİK VE UYARLANMA İLKELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN KORONAVİRÜS SÜRECİNDEKİ BİR TEZAHÜRÜ: UZAKTAN EĞİTİM

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed GÖÇGÜN *

Devlet ya da diğer kamu tüzel kişileri tarafından veya kamu tüzel kişilerinin denetim ve gözetimi altında özel hukuk kişileri tarafından yürütülen kamu hizmetleri, genel ve ortak ihtiyaçların karşılanmasına ve böylelikle kamu yararının sağlanmasına yönelik etkinliklerdir. Bu nedenle idarenin yerine getirdiği en önemli işlev ve varlık amacı olarak görülebilecek olan kamu hizmetlerinin belirli bir süreklilik arz edecek şekilde ve ihtiyacın devam ettiği müddetçe sunulması gerekir. Diğer yandan kamu hizmetlerinin gerek içerik gerek sunuluş biçimi gerekse de organizasyon olarak sosyal, ekonomik ve teknolojik gelişmelerle uyumlu bir şekilde yürütülmesi iyi işleyen bir idare açısından kaçınılmazdır.

Kamu hizmetlerinin temel ilkelerinden kabul edilen süreklilik ve uyarlanma ilkeleri, idarenin sorumluluğuyla olan ilişkisi bakımından da önem arz eder. Zira idare, yürütmekle yükümlü olduğu bir kamu hizmetini o hizmete duyulan ihtiyaç devam etmekte olduğu halde sunmadığında bir kamu hizmetinin yürütüldüğünden söz edilemez. Diğer yandan idare, kamu hizmetini değişen koşullara ayak uydurarak yani gereği gibi yürütemediğinde ve bunun sonucunda bir zarar ortaya çıktığında ise idarenin hizmet kusurundan kaynaklı sorumluluğu ortaya çıkar.

Kamu hizmetlerine ilişkin ilkelere olan eşitlik-tarafsızlık ve meccaniliğin aksine süreklilik ve uyarlanma; kamu hizmetinin doğrudan içeriğine, yoğunluğuna ve sunuluş biçimine yöneliktir. Bu aşamada idarenin takdir yetkisine sahip olması idareye önemli avantajlar sağlar. İdare, takdir yetkisini kullanarak bir yandan uyarlanmayı gerçekleştirip bir yandan da hizmetin sürekliliğini sağlayabilir. Burada süreklilik ve uyarlanma ilkeleri arasındaki ilişkiye vurgu yapılmalıdır. Zira bir kamu hizmetinin sürekli bir şekilde yürütülebilmesi için gerektiğinde uyarlanması gerekir. Daha açık bir ifadeyle hizmetin yürütülebilmesi için gereken şartlarda önemli değişiklikler meydana geldiğinde idare, uyarlanma ilkesi doğrultusunda bu

---

* İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

şartlara uyum sağlamak için gerekli düzenlemeleri yapmalıdır. Aksi takdirde uyarlanma ilkesine aykırılık söz konusu olacağı gibi hizmete ihtiyaç duyan kişilerin ihtiyacı da karşılanamamış olur. Bu durumda uyarlanma ilkesinin idarece ihmali, süreklilik ilkesinin ihlali sonucunu da beraberinde getirebilir.

Covid-19 virüsünün ülkemizde ilk tespit edildiği 11 Mart 2020 tarihinden sonra idarece kolluk yetkisi kapsamında çok çeşitli alanlarda farklı tedbirler alınmıştır. Bununla birlikte ülkemizde de etkisini yoğun ve hızlı bir şekilde gösteren pandemi, temel nitelikteki kamu hizmetleri açısından da önemli sonuçlar doğurmuştur. Sağlık hizmetleri hariç tutulduğunda, pandeminin en çok eğitim ve yükseköğretim kamu hizmetlerini etkilediği söylenebilir. Zira 16 Mart 2020 tarihinden itibaren tüm ülke genelinde ilk ve orta dereceli okullar bir hafta, yükseköğretim kurumları ise üç hafta süreyle tatil edilmiştir. 23 Mart 2020 tarihinde ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Eğitim Bilişim Ağı (EBA) devreye sokularak internet ve televizyon yayınları vasıtasıyla eğitim hizmeti sağlanmaya başlanmıştır. Yükseköğretim kurumları ise kendi altyapılarını kullanarak ya da Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından oluşturulan “YÖK Dersleri Platformu” vasıtasıyla eğitim-öğretim faaliyetlerini dijital ortamlarda sürdürmüşlerdir.

Anayasanın 42. maddesinde eğitim ve öğrenimin aynı zamanda bir hak olarak düzenlenmesi, gerek Milli Eğitim Bakanlığının gerekse yükseköğretim kurumlarının ve YÖK’ün yürüttüğü kamu hizmetlerinin önemini ortaya koyar. Bu çerçevede koronavirüs sürecinde söz konusu idarelerin kısa süre içinde aldıkları kararlar ve uyguladıkları yöntemlerin kamu hizmetinin uyarlanma ilkesinin hayata geçirilmesinin bir sonucu olduğu söylenebilir. Diğer yandan alınan bu kararlar ve uygulanan yöntemler, söz konusu kamu hizmetlerinin süreklilik ilkesine uygun biçimde gerçekleşmesini de sağlamıştır. Bu süreçte Milli Eğitim Bakanlığı ya da yükseköğretim kurumlarınca uygulanan yöntemlerin ve YÖK’ün koordinasyonunun eksikliğinin, eğitim ve yükseköğretim kamu hizmetlerinin yürütülememesine ve bunun sonucunda da idarenin sorumluluğunun doğmasına neden olacağı da vurgulanmalıdır.

Kamu hizmetlerinin kural olarak ancak kanunla kurulabileceği dikkate alındığında kanun koyucunun kamu hizmetlerinin süreklilik ve uyarlanma ilkeleri açısından bir yükümlülük taşıdığı söylenebilir. Zira kamu hizmetini kuracak olan kanun koyucu, çıkaracağı kanunla idareye uyarlanma ilkesini hayata geçirmeye yönelik bir takdir yetkisi tanıyabileceği gibi

getireceği bazı dzenlemelerle idareyi bu konuda bağlı yetki içine de sokabilir. Nitekim gerek 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu gerekse 2547 sayılı Yoksekđretim Kanunu'nda yer alan dzenlemeler, eğitim ve yoksekğretim kamu hizmetlerinin hem sürekliğini hem de bu hizmetlerin idarece uyarlanma ilkesi doğrultusunda yürütülmesini sağlayıcı niteliktedir. Böylelikle kanun koyucunun eğitim ve yoksekğretim kamu hizmetlerinin süreklilik ve uyarlanma ilkesi çerçevesinde yürütülmesine yönelik yükümlülüğünü büyük lde yerine getirdiği görülür. Bu noktada kamu hizmetlerinin yürütücüsü olan idarelerin de faaliyetlerini kanunlara uygun bir Şekilde icra etmelerinin önemi ortaya çıkar. Zira idareler kamu hizmetlerinin kurucusu olmasalar da idarenin kanuniliği ilkesi ve takdir yetkisi, kamu hizmetlerinin süreklilik ve uyarlanma ilkelerine uygun bir Şekilde yürütülmesi bakımından idareye kaınamayacağı bir ykmllk yklemektedir.

Anahtar kelimeler: Kamu hizmeti, eğitim ve đrenim hakkı, süreklilik, uyarlanma, idarenin sorumluluğu, takdir yetkisi.

A MANIFESTATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CONTINUITY AND ADAPTATION PRINCIPLES OF PUBLIC SERVICES IN THE CORONAVIRUS PROCESS: DISTANCE EDUCATION

Dr. Muhammed GÖÇGÜN *

Public services run by government or other public legal entities or by private law entities under the supervision and surveillance of public legal entities are activities to meet general and common needs, thereby ensuring public benefit. Therefore, public services, which can be seen as the most important function and the purpose of existence of the administration, should be provided in a certain continuity and as long as the need continues. On the other hand, it is imperative for a well-functioning administration to operate public services in conformity with social, economic and technological developments both in terms of content, how to provide and organization.

The principles of continuity and adaptation, which are accepted from the basic principles of public services, are also important in terms of their relationship with the responsibility of the administration. Because, if the administration cannot provide a public service that it is obliged to carry out even though the need for that service continues, there is no mention of the provide of a public service. On the other hand, when the administration is unable to operate the public service by adapting to changing conditions (so as it must be) and as a result, a loss arises, the responsibility of the administration arising from the service defect reveals.

Continuity and adaptation, as opposed to equality, impartiality and free of charge, which are principles of public services; they relate directly to the content, intensity and manner of provide of public service. At this stage, having the discretion provides important advantages to the administration. The administration, by using its discretion, can achieve adaptation of the public service while also ensuring it's continuity. Here, the relationship between continuity and adaptation principles should be emphasized. Because in order for a public service to be carried out continuously, it must be adapted when necessary. More clearly, when significant changes occur in the conditions required for the service to be carried out, the administration should make the necessary arrangements in order to adapt to these conditions in line with the adaptation

---

* İbn Haldun University School of Law Faculty Member

principle. Otherwise, there will be a violation of the principle of adaptation, and the needs of those who need the public service cannot be met. In this case, the neglect of the adaptation principle by the administration may result in a violation of the continuity principle too.

After 11 March 2020, when the Covid-19 virus was first detected in our country, different measures were taken by the administration in a wide range of fields within the law-enforcement authority. In addition, the pandemic, which showed its impact in our country in an intense and fast manner, has also had important results in terms of basic public services. If health services are excluded, it can be said that pandemics mostly affect education and higher education public services. Because, from 16 March 2020, primary and secondary schools throughout the country have been on holiday for one week and higher education institutions for three weeks. On 23 March 2020, the Education Information Network (EBA) was put into service by the Ministry of National Education and education service was started to be provided through internet and television broadcasts. Higher education institutions, on the other hand, continued their education activities in digital environments by using their own infrastructure or through the “YÖK Courses Platform” created by The Council of Higher Education (YÖK).

The fact that education and learning are also regulated as a right in Article 42 of the Constitution reveals the importance of both the Ministry of Education, higher education institutions and public services carried out by YÖK. In this context, it can be said that the decisions taken by these administrations in the coronavirus period and the methods they applied are the result of the implementation of the adaptation principle of the public service. On the other hand, these decisions and the methods implemented have enabled these public services to be carried out in accordance with the principle of continuity. In this process, it should be emphasized that the lack of methods applied by the Ministry of National Education or higher education institutions and the lack of coordination of YÖK will result in the inability to perform public services of education and higher education and as a result of the responsibility of the administration.

Considering that public services can only be established by act, it can be said that the legislator has an obligation in terms of continuity and adaptation principles of public services. Because the legislator, who will establish the public service, can grant a discretionary power to implement the principle of adaptation to the administration with the law to be enacted or the administration may have a non-discretionary power in this regard. As a matter of fact, the

regulations in both the National Education Basic Law numbered 1739 and the Higher Education Law numbered 2547 can ensure that both education and higher education public services are carried out in line with the principle of adaptation by these administrations. Thus, it is seen that the legislator fulfill it's obligations towards the implementation of education and higher education public services within the framework of the continuity and adaptation principles. At this point, the importance of administrations, which are the executives of public services, to carry out their activities in accordance with the laws becomes apparent. Because, even if the administrations are not the founders of public services, the lawfulness and discretionary power of the administration imposes an unavoidable obligation to the administration in terms of conducting public services in accordance with the principles of continuity and adaptation.

Keywords: Public service, distance education, continuity, adaptation, responsibility of the administration, discretionary power.

KAYNAKÇA

AKYILMAZ, Bahtiyar- SEZGİNER, Murat – KAYA, Cemil; Türk İdare Hukuku, 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.

ATASAYAN, M. Gözde; Kamu Hizmetlerinin Süreklilik ve Düzenlik İlkesi, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012.

ATAY, Ender Ethem; İdare Hukuku, Turhan Kitabevi, 6. Baskı, Ankara 2018.

BAĞRIAÇIK, Ahmet; “Kamu Hizmetinin Uyarılma İlkesi Üzerine Bir Değerlendirme”. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 26 / 3 (Aralık 2018).

BİLGİN, Pertev; “Kamu Hizmeti Hakkında”, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, 1/1, 1980.

DURAN, Lutfi; İdare Hukuku Ders Notları, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1982.

GİRİTLİ, İsmet- BİLGİN, Pertev – AKGÜNER, Tayfun – BERK, Kahraman; İdare Hukuku, 6. Baskı, Der Yayınları, İstanbul 2013.

GÖZLER, Kemal; İdare Hukuku C. 2, 3. Baskı, Ekin Kitabevi, Bursa 2019.

GÜLAN, Aydın; “Kamu Hizmeti Kavramı”, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, 9 / 1-3 (Haziran 2011).

GÜNDAY, Metin; İdare Hukuku, 10. Baskı (Aynı baskı), İmaj Yayınevi, Ankara 2013.

KARAHANOGULLARI, Onur; Kamu Hizmeti, 2. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2004.

KAYA, Cemil; İdarenin Takdir Yetkisi ve Yargısal Denetimi, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2011.

ONAR, Sıddık Sami; İdare Hukukunun Umumi Esasları, C. I, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1966.

OZANSOY, Cüneyt; “Türkiye’de Kamu Hizmeti Tartışmaları: Bir Hamaset Ve Habaset Alanı”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 46 / 1 (Mayıs 1997).

ÖZAY, İl Han; Günışığında Yönetim, Filiz Kitabevi, İstanbul 2004.

TAN, Turgut; “Anayasa Mahkemesi Kararlarında Kamu Hizmeti Yaklaşımı”, Anayasa Yargısı Dergisi, Cilt 8, Yıl 1991.

ULUSOY, Ali; Kamu Hizmeti İncelemeleri, Ülke Kitapları, İstanbul 2004.

YAŞAR, Hasan Nuri; Eğitim Hakkı ve Özgürlüğü, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2000.

YAŞAR, Hasan Nuri; İdare Hukuku, Der Yayınları, 3. Baskı, İstanbul 2016.

YAYLA, Yıldızhan; İdare Hukuku, 2. baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2010.

YILDIRIM, Turan- YASİN, Melikşah – KAMAN, Nur- ÖZDEMİR, Halit Eyüp – ÜSTÜN, Gül - OKAY TEKİNSOY, Özge; İdare Hukuku, 7. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.